

RDEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsak torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje za celo leto 14 K, za pol leta 7 K; za četrt leta 3-50 K, mesečno 1.20 K. za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt leta 4 K; za Ameriko za pol leta 9-50 K za četrt leta 4-80 K

Preuzemena številka 10 v.

Reklamacije so poštnine prose. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati: Enostopna pett-vrstica (širina 88 mm) za enkrat 20 vin. večkrat po dogovoru.

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

41. številka.

V Ljubljani, v četrtek, dne 7. aprila 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne pošiljave naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Državni zbor.

Dne 14. t. m. se zopet snide državni zbor in predsednik Pattai namerava takoj na prvi seji naznaniti dnevni red za pomladno zasedanje. Na prvo mesto bi imele priti posojilo 182 milijonov, potem naj bi bilo prvo čitanje pragmatike za državne uradnike. Vrše se pa še pogajanja, da bi se pragmatika brez prvega čitanja odkazala odseku za državne uslužbenke.

Misli se, da bo zasedanje trajalo do 14. maja, le ob pravoslavni Veliki noči bode kratke počitnice. Glavno delo bodo imeli odseki, v katerih se ima rešiti proračun, nova davčna predloga, končna reforma opravilnika, italijanska univerza in socialno zavarovanje.

Pattaijev namen, spraviti posojilo kot prvo točko na dnevni red, je že povzročil vihar v Slovanski Enoti. Zlasti češki agrarci so zadnji čas nasprotovali takemu dnevnemu redu in so poslali Pattaiju brzojav, s katerim protestirajo, da postavi predsedništvo po svoji volji posojilo na prvo mesto dnevnega reda. Zahtevali so, da se skliče seja klubskih načelnikov, ki naj bi sploh določila dnevni red.

Češki agrarci so zelo razburjeni, ker se predsednik ni oziral na njihovo zahtevo. Pridružile so se jim tudi druge skupine Slovanske Enote. Danes je vsled tega že veliko vprašanje, če dobi vlada večino za nameravano posojilo. Ker je Bienerth še pred Veliko nočjo izjavljal, da je posojilo nujno in neizogibno, bi morala vlada pač izvajati posledica, ako za tako važne zahteve ne bi dobila večine. Seveda Bienerth bi znal tudi v tem slučaju reči, da se stvar ne tiče zaupanja.

Balkanski socialisti.

Javili smo že, da se priredile socialno-demokratske stranke balkanskih držav na velikonočno nedeljo po vseh balkanskih glavnih mestih velike manifestacijske shode radi sedanje politike domačih vlad in zunanjih držav. Najvažnejša sta bila shoda v Belemgradu in Sofiji. Demonstrativno je na prvem poročal bolgarski sodrug Vasil Kolarov, na drugem pa srbski Dragiša Lapčević.

Iz Kolarovega referata, ki je najprej opisal velike politične dogodke od aneksije Bosne in Hercegovine do potovanja balkanskih vladarjev v Peterburg in Carigrad, citiramo sledeče:

«Balkanski vladarji vodijo tujo politiko kot prosti agenti osvojevalnih želje. Rusija, strta na daljnem vzhodu, je nesposobna za boj na Balkanu. To je izkoristila Avstrija, pa je anektirala Bosno in Hercegovino; toda ta grizljaj se ni prekuhan. Treba ji je novih moči, da poseže dalje. Balkanski narodi so podobni ujeti živali, katero varuje dvoje zveri le zato, ker se ne moreta sporazumeti, kako bi je raztrgali. Ti trgovci z živimi kožami pa ne vpoštevajo, da so na Balkanu živi narodi, ki žele samostavno življenje in ne marajo postati igračke osvojevalcev. Evropski kapitalizem je planil na Balkan kakor na kolonijo. Balkanska buržoazija je nesposobna za odpor. Da si zagotovi izkoriščanje svojega proletariata, se pajdaši z militarizmom in monarhizmom. Militarizem izsesava ljudstvo in mu jemlje moč za kulturni razvoj. Radi njega se najemajo posojila in iz balkanskih dežel postajajo sami predmeti tuje kapitalistične spekulacije. Vojska balkanskih držav služi za udusitev politične svobode svojega naroda. Dviga se soviniščno kričanje in sčuje se narod proti narodu. Militarizem, monarhizem in šovinizem na Balkanu so agenti tujega kapitalizma. Nasprotno se mora balkanski proletarij bojevati za narodno združitev. Voditi mora neizprosni boj proti tujim agentom: militarizmu, monarhizmu in balkanski buržoaziji. Proletariatu je

smoter, da se ustanovi na Balkanu federativna, demokratična republika, ki bo dovolj močna, da zastopi pot Rusiji in Avstriji, da iztrga Balkan evropskemu kapitalizmu iz krempljev. Mir pa doseže proletarij šele v socialistični družbi.»

Potem je govoril še sodrug Tucović, ki je predlagal resolucijo v zmislu referata. Enaka resolucija je bila predložena in sprejeta tudi v Sofiji.

Vztrajna klerikalna nadležnost.

Neki župnik v Altstetten pri Cürihu (Šviciji) nadleguje že dolgo ljudi po vseh straneh sveta z božičnimi, novoletnimi in podobnimi razglednicami, katerim dodaje beraska pisma. Tudi več siromasnih delavcev in delavk v naših krajih je že dobilo taka nadležna pisma. Te dni se je zopet oglašil s sledečo pisarjijo:

Altstetten, 14. marca 1910.

Plemeniti moj dobrotnik!

Le prav izredna zadrega in potreba me sili, da ne ostajam moč beseda. Ne prihajam danes prvič k Vam. Imeli ste že enkrat prijetno dobroto, da ste pomagali naši novi misijski župniji v njeni revščini in dolžan sem Vam za to priščno »Bog poplačaj!« Takrat je bil moj gotovi namen, le enkrat priti k Vam. Koncem zadnjega leta sem razposiljal božične in novoletne karte v Avstrijo. Radi tega me je veri sovražno časopisje grobo napadalo, imenovalo me je sleparja in zakrivilo, da mi tisoč in tisoč ljudi ničesar ni plačalo v prid naši cerkvi, mnogi pa so vendar obdržali karte ali pa so mi jih vrnilli nefrankirane, tako da sem moral plačati strašno mnogo poštno kazni. Škoda, ki mi je s tem storjena, sega v tisočake. Izkušal sem si tedaj pomagati z nekaterimi oglasi v krščanskih listih, toda uspeh je bil majhen. Tako ne vem nič drugega, da pridem iz škode, kakor še enkrat naprositi tiste, ki so mi že enkrat pokazali svojo plemenito dobroto. Še enkrat Vas prosim prav

PODLISTEK.

Socializem in gospodarstvo.

Prodavanje sodr. dr. H. Tume 19. marca 1910 v Pulju.

Kakor je bilo krščanstvo v svojih prvih početkih skromno in je predstavljalo in izražalo predvsem eno misel: enakost človeka in ljubezen do bližnjega, tako je tudi socializem v svojih prvih početkih izražal odpor proti krivični porazdelitvi bogastva in uživanja. Kakor se je krščanska misel tekom stoletij razvijala, razširjala in razraščala, da je postala velik svetovni sistem misljenja, tako raste, se razvija in pogloblja tudi socializem in je danes postal največji miselni sistem poleg onega krščanstva.

Socializem je kakor krščanstvo produkt dejanskih socialnih razmer v gotovi dobi človeštva. Nastati je moral socializem takrat, ko je jelo naraščati bogastvo v neizmernost in ko se je javila po drugi strani kot posledica nabiranja tega bogastva neizmerna beda delavca. Dobro pa se da zasledovati dvoje izvirov prvotnega socializma in ta dva sta na Francoskem in Angleškem. V prvi deželi je bila kraljeva moč vsemogočna ter se je opirala na fevdalce in cerkev kot sredstvo neomejene kraljeve moči, pa tudi neomejenega tlačenja ljudstva. Zato je raslo kot naravna reakcija na Francoskem nasprotje ljudstva proti vladajočim stanovom, želja po odstranitvi absolutizma in stremjenje po pridobitvi politične moči. Nasprotno je angleški kralj bil le predstavitelj volje avtonom-

nega plemstva in avtonomnih industrijalnih in trgovskih občin. Zasebna svoboda je bila ravno s tekmovanjem plemstva in svobodnih mest proti zlorabi kraljeve moči zajamčena. Zato ni mogla na Angleškem nastati ona burna reakcija proti vladajočim stanovom in stremjenje po nebrzdami svobodi, pač pa se je pokazalo na Angleškem tem večje nasprotje med posestnikom velikega kapitala, t. j. velikimi fabrikami in trgovinami in delavstvu. Angleška je okoli 1800 postala prva industrijna država na zemlji, bogastvo se je jelo gromaditi v velikih industrijskih središčih, kjer se je obenem zbiralo na tisoče in tisoče fabričnega delavstva. Zatiiranje in izkoriščanje ljudstva se je torej na Angleškem pokazalo ne toliko v zlorabi absolutne vladne moči, kakor pa v zlorabi velikega kapitala. Vsled tega konstatiramo na Francoskem krvave revolucije delavstva za politično svobodo in moč in vidimo na Angleškem združevanje delavstva v samopomoči proti izkoriščanju kapitala.

Socializem, kakor se je sedaj razvil kot velik svetovni nauk na podlagi temeljnega dela Karla Marxa, se nam kaže kakor sinteza angleškega in francoskega socializma, kakor izvajanje iz takratnega položaja delavstva proti vladajočim razredom in kapitalom. Ko je socializem na Nemškem jel nastopati, je imel proti sebi prvega nasprotnika ne veliko industrije, kajti Nemčija je postala velika industrijska država šele zadnjih 20—30 let, ampak imel je proti sebi reakcionarni vladni sistem, kateri je dušil vsako najmanjše gibanje proti svobodi in samopomoči. Zaradi tega je tudi socializem na

Nemškem bil v prvem početku sličen francoskemu — revolucionaren. Nastop socialistov na Nemškem je bil v prvem početku precej anarhističen in v gospodarskem oziru komunističen, oboje posledica takratnih razmer. Ko je odnehal vladni pritisk, pa so se jele razvijati bujno politične organizacije delavstva za dosego pravice svobodnega združenja in zborovanja, splošne volilne pravice, torej politične moči in zakonodajstva. Vspored s političnimi organizacijami so se snovale strokovne organizacije kot zgolj resistenčne organizacije z namenom, s štrajki manjšati moč kapitalizma. Brž pa, ko so si delavske organizacije priborile predpogoj vsaki močni politični organizaciji, t. j. pravico svobodnega združevanja, se je strokovna ločila od politične organizacije ter je prva zasledovala smiselno delo za pridobitev političnih pravic, strokovna organizacija pa je prevzela boj za zvišanje gospodarskega položaja delavstva in za omejitev delavnega časa. Kakor hitro so se jele razvijati strokovne organizacije, pa se je posebej pokazala potreba, združiti delavstvo tudi za samostojno gospodarsko organizacijo in končno osnovati izobraževalne organizacije.

Danes priznava nemška socialno-demokratska stranka kot predstaviteljica socializma v praktičnem življenju načelno organizacijo v navedeni četverni smeri. Jedro socialističnih organizacij so postale strokovne organizacije in naravno, ker le strokovni delavec v lastnem interesu iz zdravega egoizma more dosledno zastopati boj proti kapitalizmu, le delavstvo je načelni nasprotnik kapitalizma, zato

prisrčno za majhen dar na priloženem poštenu čeku ali pa vsaj z nekaterimi nerabljenimi znamkami. Za najmanjši znesek in če bilo le nekoliko vinarjev, Vam izrekam prisrčno zahvalo. Verjemale mi, ne bi Vas prosil še enkrat, če mi ne bi bili časopisi toliko škodovali.

Dovelite mi, da Vas opozorim še na poseben način, kako bi se naši župniki lahko prav izdatno pomagali. Če mislite kdaj morda na nakup sv. letne maše za ljube pokojnike ali z drugim pobožnim namenom, bi Vam prav prijazno priporočal naše novo župnijo, kjer ni še skoraj nobenih takih ustanov. Dobro delo sv. maše je pač povsod enako veliko ampak pri nas, kjer ni cerkvenega zaklada, kjer se ne smejo pobirati davki in se morejo vsi troški za cerkev, službo božjo in duhovnike plačevati iz prostovoljnih darov plemenitih dobrotnikov, bi bila taka ustanova obenem odločna podpora cerkve, torej dvojno dobro delo.

Velecenjeni dobrotnik! Naša tukajšna cerkev je cerkev svetega križa. In če smo sedaj pred dnevi sv. križa, pošljite vendar, prosim, iz ljubezni do božanskega križesca, še enkrat majhen dar tisti cerkvi in župniji, kateri so prizadeli naši sovražniki vere že tako težek križ in trpljenje v kratkih letih, odkar obstoja (od l. 1900).

Vašo plemenitost naj Gospod poplača z obilnim velikonočnim blagoslovom.

Josef Gubser, župnik.

Opomba 1. Če bi dvakrat dobili mojo prošnjo, oprostite to kot pomoto. Tudi prej ni bil nikdar moj namen, poslati več kakor eno pošiljatev.

2. Pisma v Altstetten veljajo 25 vin., dopisnice 10 vin. Manjkajoče znamke se morajo dvojno plačati.

3. Pisma v Schaan L(iechtenstein) veljajo le 10 vin. Tja hodim od časa do časa ponje. Nujni dopisi se torej bolje pošiljajo v Altstetten.

P. S. Ker se mi je veliko število mojih kart enostavno vrnilo, bi jih imel drugo leto še enkrat porabiti, da pridem čimprej iz svoje škode. Pošiljam pa svoje karte le še tistim, ki mi izrecno dovoljujejo. Zato Vas prav lepo prosim: Če Vam smem potem še enkrat poslati osem kart, mi napišite ves naslov na ta list. In če poveste temu ali onemu sosedu, kako žalostno sem naletel in kako nujno potrebujemo, bo na Vašo prošnjo gotovo dovolil, da napišete tudi njegov naslov. Naberite mi, prosim, nekoliko takih dobrotnikov in potem porabite moj zavitek z natisnjenim naslovom (post.

je tudi le ono sposobno, v lastnem interesu pri-
četi in izvesti boj proti kapitalizmu in izpreme-
niti človeško družbo v zmyslu socializma. Ravno
strokovne organizacije se pa tudi predpogoj in
podlaga konsumskih društev, t. j. onih gospodar-
skih podjetij, ki se načelno razlikujejo od dose-
danje smeri gospodarstva in ki kažejo pot tudi v
budočnost.

Nayavno je, da se ljudje enakih potreb in
enakega zasluzka, kakor se strokovno organizirani
delavci, morali priti do misli, zalagati potrebščine
po svojih lastnih močeh. Predpogoj konsumnega
društva je ravno isti slej ljudi, enakih potreb ter
zagotovljeno število odjemalcev. Edino konsumna
društva pa tudi z gospodarskega stališča odgovar-
jajo principu socializma. Največja socialna krivica
je med producenti delavci in konsumenti nede-
lavci. Vse bogastvo izvira iz dela, zbira se pa v
rokah malega števila oseb, tako da se prvi produ-
centi delavci omenjeni na minimum, drugim pa je
odprto ne le vse razkošje, marveč celo perverzna
raba in poleg konsumna blaga je omogočeno ne-
potrebno brezmejno nabiranje kapitala.

Za zgled naj navedemo n. pr: hiša Rothschild-
dove najbogatejše družine v Evropi ima 11 milijard
premoženja ter ima toliko dohodkov iz tega ogrom-
nega kapitala, da dobiva vsako sekundo 14 K
rente, in družina Rockefeller v Ameriki ima celo
20 milijard skupljenega kapitala, tako da ji gre
pe isti meri renta K 25 na sekundo. To nam po-
sebnost plastično kaže razliko v produkciji in kon-
sumu. Delavska družina 10 oseb je prearečna, ako
zasluži teden težkega dela K 25 za vse svoje
potrebe, hrano, stanovanje, obleko, izobrazbo in
odlastek, tam pa se nataka sekundo za sekundo
brez prestanka leto za letom po K 25. Konec prih.

rest. Schaan). Ampak prosim Vas prav prijazno:
Odgovorite mi kmalu, sicer se moja prošnja
pozabi ali izgubi in jaz imam škodo od tega.
Gubser, župnik, Altstetten (Curih).

Ko je nadležni župnik prvič razpošiljal po-
dobne beraška pisma, nismo imeli prostora, da
bi se bavili z njimi. Danes naznanjamo vsem, ki
ne vedo, kaj in kako, da nihče ni dolžan spre-
jemati njegove pošiljate in jih plačevati. In zdi
se nam tudi čisto nepotrebno. Če švicarski ka-
toličani sami ne čutijo potrebe, vzdrževati Gubser-
jevo cerkev, tedaj tudi našim delavcem in de-
lavkam ni treba tega. Tako bi se lahko vsak pop
izmislil, beračiti po vsem svetu in odkod naj bi
ljudstvo jemalo denar?

Politični odsevi.

* **Avstrijsko-srbsko pogajanje** za trgovinsko
pogodbo se je v pondeljek dopoldne začelo v
Belemgradu. Delegata za Avstro-Ogrsko sta avstrij-
ski poslanik grof Forgach in generalni konzul
Ivanović, za Srbijo pa državni svetnik dr. Paču
in bivši trgovinski minister Drašković.

* **Srbski kralj Peter** je došel v nedelje do-
poldne v Carigrad. Spremljala sta ga poleg drugih
ministrski predsednik Pašić in minister za zu-
nanje zadeve Milovanović. Srbski poslanik Ne-
madić ravnatelj vzhodnih železnic Gross in
častni kavalirji so se mu bili peljali naproti. Na
kolodvoru ga je pričakoval sultan Mohamed, pra-
stolni naslednik, več ministrov, visokih dostojan-
stvenikov i. t. d. Zvečer je bil v sultanovi palači
obiteljski obed.

* **V Albaniji** je nemirno. V Ipeku je razgla-
šeno obsedno stanje. Džavid paša grozi, da bo
dal bombardirati mesto, če Arnavti ne izroče
orožja in ne ostanejo mirni. Iz Monastira so po-
slali tri bataljone v Ipek.

* **Turška vlada** ne čuti popolnoma trdnih
tal pod nogami. V zbornici je neki opozicionalni
poslanec vložil interpelacijo, češ, da je bil neki
uradnik nezakonito postavljen pred vojno sodišče
in da ravna vojno sodišče nepostavno s časopisjem.
Preden je začela zbornica razpravljati o tej inter-
pelaciji, je podal veliki vezir izjavo, da ni nobe-
nega povoda za to interpelacijo, ki ima
le namen, omajati stališče vlade, ali pa
jo strmo oglaviti. Veliki vezir je vprašal, če bo
vlada imela zaupanje zbornice, dokler je srbski kralj
v Carigradu, ako se razprava o interpelaciji hitro
konča. Izjava velikega vezirja, ki se je razlagala
za poizkus, dobiti zaupnico brez odgovora na po-
sameznosti interpelacije, je osupnila zbornico. Na
predlog voditelja mladoturkov se je sklenilo, od-
goditi posvetovanje o interpelaciji do 9. t. m. V
tem času bo torej vlada uživala zaupanje zbornice.

Socialni pregled.

** **Nabrežina.** (Gibanje klesarjev in
kamolomcev.) Poročali smo že v «Rd. Pra-
poru» o delavskem gibanju v Nabrežini in tudi o
zmagi klesarjev v nekaterih delavnicah, če se ne
motimo v šestih največjih. Vse kaže, da ne bomo
dolgo čakali, pa pridejo tudi drugi mojstri do spo-
znanja ter se bodo mirnim putem pobotali z de-
lavci in ugodili njihovim zahtevam. Med tem pa
smo imeli, odnosno imamo še drugo gibanje, ki je
velike važnosti ne le za Nabrežino, temveč za ves
Kras. To je gibanje kamolomcev. Pred mesecem
se je sklical za to stroko prvi shod, katerega so se
udeležili vsi kamolomci in sklenili, da se organi-
zirajo. Nekaj časa pozneje se je sklical drugi shod,
na katerem je poročal sodrug Marica o žalostnih
razmerah kamolomcev in o potrebi dobre organi-
zacije. Takoj po shodu se je organizirala velika
večina teh delavcev. Izdelali so potem spomenico
in jo predložili gospodarjem, ki so seveda ostali
gluhi in niso hoteli ničesar vedeti o izboljšanju
razmer. Pač pa so slovenski in italijanski
gospodarji med tem nekaj kuhali med seboj,
kar je zelo zanimivo. Izšli so, na kakšen način bi
bilo mogoče, vstopi v Nabrežino krumir-
sko N. D. O., da bi tako razdejali delavsko soli-
darnost in uničili gibanje. Dobili so par močicev,
ki naj bi se imenovali «odbor N. D. O.» Napravili
so pojedino, preden so sli ustanovljati N. D. O.,
češ, tolike ne bo veljala, kolikor bi bilo treba zbolj-
šati delavstvu plače. Famoznemu odboru so obljubi-
bili 600 kron, ako ustanovi N. D. O., ki naj bi
delavcem obljubila, da povišajo gospodarji plače za
10 odstotkov, ampak — brez pogodbe. Toda
delavci so takoj spoznali to lumparijo in so začeli
še bolj goreče delati za svojo organizacijo in proti
krumirjem. Ko so gospodarji spoznali, da ni pomag-
al ves njihov trud in vse plačane pojedine, jih je
zbolela glava, ker so začeli premisljati. Kmalu se
je prišel pogajat lastnik kamoloma Cava Romana,
gosp. Wildi, ki ima največ delavcev v Nabrežini,
in je ugodil delavskemu odboru glede na vse, kar je
zahtevala spomenica; le za plače se je pogodilo 20
odstotkov zvišanja, namesto 30. Pogodbo je pod-
pisal za dve leti. Drugi dan, v četrtek 31. marca
se je sklical shod kamolomcev, na katerem je so-
drug Marica poročal o pogajanju in priporočal, naj

se sprejme pogodba, ki prinese delavcem razve-
d drugih priboljškov po 80 vin. do 1 krone na dan
več plače. Predlog se je sprejel z velikim navdu-
šenjem in soglasno, ter se je sklenilo, da se pri
drugih gospodarjih ne dela, dokler ne podpišejo
enake pogodbe. Na to je sodrug Petejan iz Go-
rice opisal pomen te zmaže in razkrinjal hinavštino
N. D. O. ter intrigo gospodarjev. Z jednatimi be-
sedami je priporočal delavcem, naj se trdno okle-
nejo svoje organizacije, ki jim bo branila, kar so
pridobili ter jih vodila do movih zmag. Obenem
jim je priporočal pridno čitanje delavskega časo-
pisja in zanimanje za politično organizacijo, da
postanejo kamolomci pionirji socialističnega gibanja
po vsem Krasu. Krepki govor je bil sprejet z bur-
nim aplavzom. Na to je predsednik zaključil shod,
ki je pokazal, da se kamolomci zavedajo, in ob-
sodil narodnjakarsko sleparstvo. O daljšem giba-
nju bomo poročali. Sedaj pa, sodrugi, na delo!

Strokovni pregled.

Krojaško mezdno gibanje.

Stavka v Gradcu. Dne 1. aprila je po-
tekla tarifna pogodba in dasi so pomočniki pravo-
časno predložili krojaški zadrugi nov tarif, se
vendar ni dosegel sporazum od tega termina.
Vzrok temu je bilo to, ker se mojstri sprva sploh
niso hoteli pogajati in potem zavzeli taktiko, s ka-
tere bi se cela stvar zavlekla. Tik pred terminom
so se sicer pogajali, a pokazalo se je, da nimajo
resne volje. S tem je postala situacija zelo kri-
tična in vse je kazalo, da bo treba izvajati zadnje
konsekvence. Shod, ki se je vršil dne 31. marca
t. l., in je bilo na njem 638 krojaških pomočnikov
navzočih, je na to sklenil z vsemi glasovi proti
trem, da se ima pričeti 1. aprila stavka. Ta sklep
se je izvršil in drugi dan je stavkalo okolo 600
pomočnikov. Za prvi dan so nekatere firme pod-
pisale novi tarif in se je pri njih pričelo zopet de-
lati. Stavkokazov ni! Le pri kakem zakotnem
«mojstru» se najde kak revček-krumirček, ki pa
ne pride v poštev. Stavkujoči so zelo živahno raz-
položeni in upajo na popolno zmago!

V Inomestu se je položaj precej poostri-
l. Mojstri odklanjajo «dnevno delo» in tudi zahtev-
vano zvišanje plače za 15 odstotkov. Pomočniki
so pogajanja opustili, ker so bila brezuspešna.
Pomočniški zbor je na to sklenil, da se ima
26. marca odpovedati delo. Odpovedni rok poteče
9. aprila t. l. in najbrže bo ta dan prišla stavka.

V Solmogradu se pogajajo mojstri in pe-
močniki o novem tarifu in se bo dosegel popoln
sporazum.

V Bocnu je stavka krojačev skoro ne-
izogibna.

V Opatiji so pomočniki predložili mojstrom
svoje zahteve 14. marca. Položaj je še nejasen.

V Sarajevu se je mezdno gibanje končalo
z zmago delavcev.

V mezdnem gibanju stoje krojači v Beljaku,
Köflachu, Voitsbergu, Gmundenu,
Bocnu in Ljubnu. Istotako v Svici v Bernu,
Baslu, Churu, Luzernu, Sankt Gallnu,
Rorschachu, Winterthuru, Solothurnu
in Montreuseu.

Nihče naj ne sprejme dela v takih krajih,
kjer je mezdno gibanje!

Ljubljana. Pomočniški zbor ljubljanske
krojaške zadruge ima v nedeljo, dne 10. marca
ob pol 10. dop. pri «Perlesu» svoj občni zbor.

**Sodrugi zaupniki, ki so dobili kole-
darje v kolportajo, so naprošeni, da čim-
prej odračunajo. Čas je, da sklenemo
knjige!**

Domače vesti.

— **Pobožni «Slovenec»** ponatisne s katoliškim
veseljem vsako infamije, če le meri proti socialni
demokraciji. Tako je iztaknil nekje mešramo bajko,
ki mu služi za nepošten napad na Bebla in seveda
na socialno demokracijo sploh. Dotična notica je
šla po vsem kapitalističnem časopisju in pripove-
duje, da je Bebel v svoji zadnji knjigi pravil, da
nikdar ni bil dober delavec. Sornalistovska hudo-
bija pa dodaje, da je Bebel postal socialni demo-
krat le zato, ker ni nič opravil s svojim rokodel-
stvom in da so socialni demokratje sploh sami
slabi delavci. Kaj pa je na stvari resnice? — Na
strani 21 knjige «Iz mojega življenja» pravi Bebel:
«Gotovo nisem tepec, vendar bi moral reči neres-
nico, ako bi hotel trditi, da sem v strugarstvu po-
stal umetnik. So tudi taki in moj mojster je bil
med njimi. Jaz pa kljub vsemu trudu nikdar nisem
prišel čez srednjo mero. Vendar pa sem tri leta
pozneje, ko sem napravil svoje delo za izkušnjo,
dobil izpričevalo prvega reda.» Iz teh besed ne
more pravičen človek sklepati nič drugega, kakor
da je ostal Bebel še v svojih poznih letih skromen
človek, ki o sebi rajši manj pove, kakor da bi se
bahal. Bebel je ne le na Nemškem, ampak po vsem
svetu tako znan mož, da poznajo njegovo življenje
vsi, ki se le količkaj zanimajo za velike pojave na-
šega časa. In prav gotovo vedo naši klerikalci, da
Bebel leta in leta ni mogel dobiti dela in je trpel
naravnost bado, ker so ga drugi mojstri poznali za

socialnega demokrata, ki «drži z delavci». Očitati Beblu take reči, jo neodpustna hudobija, zakaj če trpi človek toliko za svoje prepričanje, kolikor je trpel Bebel, ki je bil stoindva dni v preiskovalnem zaporu in dve leti v trdnjavski ječi le zato, ker ni hotel zatajiti svojega prepričanja, tedaj se lahko razume, da se mu izkazovali ob sedemdesetletnici največji politični nasprotniki iskreno spoštovanje, ne more se pa razumeti peklenska hudobnost naših klerikalcev in njim enakih. Nekaj Beblovega duha imajo pač socialisti demokratije sploh; ne bahajo se radi. Kljub temu je resnica, da so organizirani socialisti demokratije navadno najboljši delavci. In to je umejno. Zakaj sušmarški možgani niso ne za dobro delo v tovarni, ne za spoznavanje velikih idej socializma.

— Radi amora na Begunščici je bila v soboto, kakor smo že javili, glavna razprava pri ljubljanskem deželni sodišču. Obtoženi Eisenpass je bil obsojen radi pregreška proti varnosti življenja na 14 dni zapora. Zagovarjal se je, da ni meril na Rožica, temveč da je hotel s strelom le preplašiti njega in njegovo družbo. Rožičeva smrt razlaga tako, da je padel čez skalo in se ubil vsled padca. Sodišče je izreklo, da se ni moglo prepričati, da bi bil obtoženec ustrelil Rožiča, smatra pa za dognano, da je streljal za ljudmi, s čimer bi lahko povzročil nesrečo. — Vprašanje je bilo, kaj se je zgodilo z Rožičevo glavo. Znano je, da se je telo našlo brez glave. To se je razlagalo na trojen način: Mogoče bi bilo, da je Eisenpass odrezal glavo, kar bi bilo verjetno, če je bil v glavi strel; mogoče, da so zverji odgrizle glavo in jo požrle; končno bi bilo mogoče, da je vrat pregnil in se odkotalila glava, ki so jo morda potem našle in odnesle roparske ptice. Prič, ki bi bile mogle določno povedati, kako se je zgodilo, ni bilo. Obsoditi Eisenpassa kot morilca torej res ni kazalo. V tem oziru je vsako očitane neumestno. Enako neumestno je tudi, če se očita zagovorniku, da je porabil vsa sredstva, ki so mogla poslužiti obrambi njegovega klienta; to je zagovornikova dolžnost in če ne bi ravnal tako, bi je bil zanemaril. Ali proces in sodba porajata vse druge misli, katerih se ni moči ubraniti. Zastopnik obtožbe je ravnal izredno objektivno; zbiral ni le materiala, ki bi mogel obremeniti obtoženca, ampak je sam navajal tudi, kar ga razbremenuje. In sodba je bila mila, zelo mila. Temu nikakor ne ugovarjamo. Veselilo bi nas, če bi justica sploh spoznala, da ni njena naloga, nadomestiti nekdanje furije in erinije ter monopolizirati maščevanje, ampak če bi se postavila na modernejše stališče. Tega pa žal ne opazamo v drugih slučajih. Utajiti se ne da, da je šlo v sobotnem procesu za človeško življenje; spominjamo se pa na razne slučaje, ko je šlo za razbitje šipo, za malo «bunko» vsled razvnetih strasti, pa je javni tožitelj imel na svoji paleti samo črno barvo za obtoženca in sodišče je obsojalo na dolgomesečno ječo. Ne blagost, ampak ne doslednost razburja, zlasti če se še kaže, da je nedoslednost tendenčna. Enakost pred zakonom ima biti temelj ustavnemu življenju, ki je tudi podlaga sodobni justici. Te enakosti pa ne opazamo in zato se ta justica ne sme čuditi, da ji ljudstvo ne zaupa.

— V goriški deželni zbor kandidira ob dopolnilni volitvi iz kmečkih občin na Krasu zopet dr. Gustav Gregorin za liberalno stranko.

— Iz Pulja nam poročajo, da je med častniki 87. pešpolka več takih, ki nimajo nobenega pojma, kaj je olika in kako ima predpostavljene ravnati z vojaki. Dotične gospode, katerih za danes še nečemo imenovati z imenom, bi opozorili na sledeče: Ako mislijo, da je junško, znašati se nad vojaki in jih zmerjati, celo sirovo zmerjati, tedaj se kruto motijo in obžalovati je, da se niso v vojaških šolah naučili kaj boljšega. Tako ravanje je pred vsem krivično, naj se posmatra s kateregakoli stališča, tudi z zgolj formalnega; vsaj «Dienstreglement I. Teil» bi morali toliko poznati gospodje, ki nosijo zlati portepe. Pa tudi nekavalijsko je. Mladi gospod, ki psuje vojaka, mora vedeti, da se vojak ne more braniti. Zmerjati vojaka pomeni ravno toliko, kolikor zmerjati damo. Med oficirji je navada, da se pozovejo na dvoboj, če se se razžalili. Vojak ne more storiti tega, če torej častnik ve, da vojak ne more dobiti zadovoljčine za brutalnost, pa izrablja to nezmožnost sebi v prid, ravna strahopetno. Gospodje naj bi pomislili še to: Oni, ki morajo danes slušati v imenu discipline in subordinacije, bodo odložili vojaško obleko in pojdejo delat, kakor so delali, preden so jo oblekli. Od svojega dela bodo dajali državi sredstva, s katerimi plačuje gospodom gaze, stanarino i. t. d. Kadar zahtevajo gospodje visjo stanjo, je ne zahtevajo od nekakšne imaginarne države, ampak od teh ljudi, katere danes psujejo. In nazadnje so gospodje militaristi. Militarizem upravičuje svoj obstanek tudi s trditvijo, da vzgaja ljudstvo. Če je to res, tedaj diskreditirajo gospodje militarizem do skrajnosti s tako «vzgojo». Pričakujemo torej resno, da prenehajo povodi večnim pritožbam.

— Socialistične zmage. Pred mesecem so bile občinske volitve v Šempolaju, kjer so socialisti zmagali skoro v vseh razredih z veliko večino. Liberalci so vložili rekurz proti volitvam, ki so jih — sami vodili. — Pred tednom so bile občinske volitve v Brstovici na Krasu. Socialisti so zmagali s štirimi kandidati v tretjem raz-

redu. Sedaj se pripravljamo na volitve v Štandrežu, Podgori, Mirnu in Nabrežini, ki tudi ne bodo brez uspeha za nas.

— Nesramnost puljske kamore presega že vse meje. Kakor nam pišejo iz Pulja, je ondodna klerikalno-liberalna svojat italijanske narodnosti zgolj iz političnega maščevanja odslavila iz občinske službe najprej sodruga Bona, potem pa še sodr. Faragana, le zato, ker sta socialisti. Sodrug nista dala občinski gospodi nobenega poverstva, po službeni pragmatiki sta imela pravico do službe, a moderni farizeji so zavijali jasne določbe tako dolgo, da je ravna cesta postala kriva steza. O tem nezasilanem političnem maščevanju in o praktičnih kamore povemo prihodnjič več.

— Papirnica na Vrju pri Medvodah je, kakor smo že zadnjič kratko javili, v ponedeljek, 4. t. m. zgorela. Kako je požar nastal, ni dognano, le slutiti se, da ga je zakrivila malomarnost. Sicer se poroča o ognju še sledeče: Goreti je začelo v zgornjih prostorih, ogenj se je čudovito hitro razširil na vsa tovarniška poslopja in jih je vsa uničil. Pogorele niso samo strehe, tudi zidovje je uničeno. Plamen se je videl daleč naokoli, doli do Št. Vida in ker je pihal veter, je bila nevarnost velika. Ljubljansko gasilno društvo je bilo od vodstva papirnice telefonično obveščeno o nastalem požaru. Načelnik g. Stricel je dal takoj s strelom na Gradu naznaniti požar in društvo se je koj s parno brizgalno in vozom za moštvo odpeljalo v Medvode. Tam so že gasila društva iz Pirnič, Sore in Vižmarjev. Tovarna je bila vsa v ognju. Ljubljansko gasilno društvo se je s parno brizgalno postavilo k tovarniškimi poslopjem na drugi strani Save, napeljalo štiri cevi in ostalo v rezervi, zakaj z one strani, kjer so gorela velika tovarniška poslopja, v katerih se izdeluje papir, je nosil tudi veter ogromno mnogo tlečih in gorečih kosov papirja čez Savo proti tam stoječim poslopjem. Ljubljanski gasilci so bili tako dve uri na straži. Ko je ponehal veter, se je ljubljanska parna brizgalna pridružila drugim brizgalnam, delujočim že od zjutraj. Akcijo vseh združenih društev je spretno vodil g. načelnik Stricel. Delovalo se je s šestimi cevmi in združenemu naporu vseh gasilcev se je v teku starih ur posrečilo udušiti ogenj toliko, da je bila odstranjena vsaka nevarnost. Poškodovanih je bilo pri tem požaru več oseb. Ob pol 3. ponoči se je namreč udrla streha; spodaj je bilo več oseb, ki so bile ranjene. Na srečo ni nobene posebne težke poškodbe. Poškodovane osebe je obvezal telegrafčno na pomoč peklicani zdravnik dr. Schuster. Škoda je večja, nego se je zdelo prvi čas in se ceni na več kakor dva milijona. Dvesto delavcev je brez dela. Tovarna je zavarovana in škoda ji bo gotovo povrnjena. Kdo vrne škodo delavcem, je drugo vprašanje.

— Pevske vaje «Vzajemnosti» bodo od petka dalje v salonu hotela «Lilija».

Iz stranke.

o Za prvi majnik. Ker je letos prvi majnik v nedeljo, bo delavstvo praznovanje tega dne zelo olajšano in zato je pričakovati, da stori zavedno slovensko delavstvu vse za dostojno proslavo svojega praznika. Izvrševalni odbor pričakuje, da začne sodrugi povsod brez odlašanja s pripravami. Naravno je pa, da provzroči prvi majnik letos strankini organizaciji tudi več dela in brige. Izvrševalni odbor prosi torej vse krajne, oz. okrajne organizacije, naj mu najkasneje do 15. t. m. naznanijo, kako mislijo praznovati prvi majnik. Oglasijo naj se tudi vse tiste organizacije, ki bodo potrebovale poročevalce za shod, da se more izvrševalni odbor pravočasno sporazumeti s prizadetimi deželnimi organizacijami. Krajem, ki se ne oglašijo pravočasno, bi se sicer lahko zgodilo, da bi na dan 1. majnika ostali brez poročevalca. Izvrševalni odbor bo pravočasno pripisal organizacijam resolucijo, ki se bo letos na shodih dne 1. majnika priporočala delavstvu. Sodrug, agitirajte, da bo proslava Vasega praznika res dostojna!

o Prvi majnik na Goriškem. Organizacije, zaupnike in sodruga na Goriškem upozorjamo že sedaj na prvi majnik, ki ga namerava deželna organizacija praznovati kar najslavesneje. Spored se objavi pravočasno.

o Zaupnike in kolporterje po Goriškem opominjamo, naj čimprej obračunajo žepne koledarje in «Rdeči Prapor», ker ni lepe, če se odlašajo od meseca do meseca. Vsak naj izpolni svojo dolžnost.

o Majniki spis izide že sredi aprila. Potrebno je, da organizacije in zaupniki že sedaj naznanijo, koliko izvodov nareče, da bo mogoče določiti naklado. Po vsebini bo spis izredno bogat, veljal bo pa le 24 vin. izvod, kar bo razpečanje zelo olajšalo. Organizacije in zaupniki, ki vzamejo večje število, dobe primeren popust. Naročbe je nasloviti naravnost na «Upravništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana, Selenburgova ul. št. 6.» Zadržuje dopisnica, na kateri pa mora biti označeno natančno število naročenih izvodov ter naslov, kam naj se spisi pošljejo. Obračun se mora izvršiti najpozneje do 15. maja. Sodrug, agitirajte, da bo šlo kolikor največ majskega spisa med delavstvo!

o Kravne majske znake s slovenskim besedilom založi letos izvrševalni odbor, ki vabi vse organizacije in zaupnike, da sporoče po dopisnici najpozneje do 15. aprila, koliko jih nameravajo vzeti in seveda tudi razpečati; preostali znaki se

ne bodo jemali nazaj pod nobenima pogojem. Cena posameznemu izvodu je 20 vin., pri večjem odjemu pa se dovoli 20 do 40 odstotkov popusta. Na naročbe po 15. aprilu se bo moglo ozirati le, če bo še kaj zaloge. Na željo se pošlje vzorec, naročilu pa je priložiti poštno znamko za 20 vin. Naročbe z natančno označbo števila naročenih kosov ter naslova je poslati edinole na naslov: Ivan Kocmur, Gosposka ulica št. 12. Prvega maja naj ne bo nobenega sodruga in sodruginja brez majskega znaka!

Zadnje vesti.

Gibanje nemških zidarjev. Berlin, 6. aprila. Zvezni zbor zidarjev in stavb. pomožnih delavcev je po obširni debati soglasno sklenil: «Zidarji in pomožni delavci odklanjajo vzorno pogodbo zveze nemških delodajalcev in sklepajo, nastopiti boj za dosego zahtevane tarifne pogodbe». Delodajalci so žugali, da izključijo 270.000 stavbinskih delavcev, če se ne sprejma njihova pogodba. Zdaj se mora pokazati, če imajo dovolj poguma za tak korak.

Iz angleškega parlamenta. London, 6. aprila. Zbornica je s 357 glasovi proti 251 odklonila dodatek konservativcev k resolucijam o reformi gosposke zbornice. Predlog vlade, da se zbornica ustanovi kot komisija za obdelavanje resolucij, se je sprejel.

Položaj v Albaniji. Solun, 6. aprila. Arnavtsko pleme Hasij se je uprlo, zasedlo vse dvoje in kule, ter se pripravila na vojaško obrambo. Med četami in Arnavti že vihra boj, v katerem nastopa tudi topništvo. Iz Soluna in Monastira je odšlo še šest bataljonov v Gornjo Albanijo. V Prishtini se ima razglasiti obsedno stanje.

Solun, 6. aprila. Pristinski Arnavti so sklenili, da ne plačajo več davkov. Šefki paša ima nalog, z vsvo odločnostjo nastopati proti vstašem.

Vojna v južni Ameriki. London, 6. aprila. Peruanska vlada žuga ekvadorski, da jo napade z vojno silo, če ne dobi zaščitenja za nedeljski napad na peruansko poslanstvo v Kvitu.

Stavka francoskih mornarjev. Marseille, 6. aprila. Vpisani mornarji so sklenili, nadaljevati stavko, dokler se ne izpuste aretirani mornarji s parnika «Moulouya».

Toulon, 6. aprila. Tukajšni vpisani mornarji so razglasili stavko.

Pariz, 6. aprila. Vlada hoče porabiti vojne ladje za pošto in za prevoz potnikov.

Menelik. Pariz, 6. aprila. Iz Adis Abebe se poroča, da se je Menelikovo zdravje zboljšalo. Na drugi strani se pa trdi, da je cesar že mesec dni mrtev, a da se zatajuje njegova smrt.

Križa na francoskem. Pariz, 6. aprila. Vojni minister Brun je demisioniral radi napadov v zbornici, kjer se mu je očitalo, da premalo skrbi za zrakoplovstvo.

Gospodarski pregled.

Delavska hranilnica in posojilnica na Goriškem pozivlje svoje člane, naj se zglase osebno ali pismeno v pisarni ter naj naznanijo, ali mislijo plačevati svoje obroke osebno s knjižico ali s poštnim čekom, da bo odbor vedel, kako ima urediti stvar. Vsak član naj to stori prej ko mogoče. Hranilnica posluje vsak dan od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne. Odbor.

Shodi.

Renče. Na velikonočno nedeljo je bil pri nas dobro obiskan shod zidarjev, na katerem je poročal sodrug Petejan iz Gorice o stavki v Winterthuru v Švici in o njenih vzrokih. Pojasnil je, kako nesramno goljufajo naše zidarje tisti agenti, ki iščejo po Goriškem zidarjev za Švico, pa obljubujejo vse mogoče, le da bi nalovili stavkokazov. Opisal je položaj, v katerega prihajajo taki stavkokazi, med katerimi jih je tudi nekaj iz Renč, ki se niso sramovali, izdati svoje tovariše in osramotiti vse goriške zidarje. Nadalje je govoril o pomenu strokovne organizacije za zidarje, posebno renske, ki so skoraj vsi raztreseni po svetu. Razpravljal je še o domačih razmerah na Goriškem in o potrebi izobrazbe za delavce. Za njim je govorilo še več zidarjev, ki so se strinjali z govornikom in obsojali stavkokaze, ki so šli v Švico. Priporočali so tovarišem, naj se vpišejo v strokovno organizacijo tam, kjer delajo, tista, ki ostanejo doma, so pa pozivali, naj se potrudijo, da se tudi na Goriškem ustanovi močna zidarska organizacija. V sklepnem govoru je sodrug Petejan naglašal potrebo močnega delavskega časopisja. Na to je predsednik zaključil zanimivi shod.

Listnica uredništva.

Capitain, Pulj: Da. Prosim, naznani vsak slučaj. Če je treba, vsakega posebej. Ako ne bo remedeure doma, se bo poskrbela na višjem mestu. Verjamemo, da se takih kamaradov ni lahko veseliti.

Listnica upravnštva.

I. Dejak, Cleveland O.: Svoto in pismo prejeli. Naročilo izvršimo v teku tega tedna. Pozdravl!

Darila.

Tiskovnemu skladišču je darovala organizacija tržaških težakov 25 kron. Lepa hvala!

Raznoterosti.

† **Procesija na železnici.** V Italiji med postajama Vinocardo in Milanom je šla procesija preko železniške proge. V tem času je prišel vlak in daval znake, da se ogne ljudstvo s proge. Ker pa so bili vsi zaski in opomini zastoj, je strojevodja pogljal vlak in je razdelil spreved na dva dela. Ogorčena množica je na to napadla vlak, ga hotela zažgati in linčati osobe. Orožništvo je moralo posredovati in potem je mogel vlak odriniti.

† **Carnegie se je spokoril.** Milijardar Andrej Carnegie je govoril v Los Angeles (Kalifornija) zelo plamteče in prepričevalno, da so trusti zelo škodljiva iznajdba za narodno gospodarstvo. Tudi proti borzi in spekulantom se je obrnil. Zatrjeval je, da skoro pride čas, ko nihče ne bo več smatral članov fondne borze za trgovce. V bližnji bodočnosti se baje ne bo več vprašalo, koliko kdo zasluži, ampak kako si pridobi, kar ima. A če bi prišli Carnegiju s tem vprašanjem, bi ga pač spravili v največjo zadrego.



H. Suttner

Ljubljana Mesini trg
nasproti rotovža.



Priporoča svojo bogato zalogo pravih švicarskih ur, zlatine in srebrnine najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. Blago le prve vrste. Cenik na zahtevo zastoj in poštne prosto. Obrnite se zanesljivo na domačo tvrdo, kjer boste najbolje postreženi. 80

Ali si že kupil ravnokar izišlo, zelo potrebno brošurico:

Cerkvene pristojbine ali štolnina.

Dobi se v tiskarni **Iv. Pr. Lamprera v Kranju** in v nekaterih knjigotlačnicah v Ljubljani (L. Schwentner in Narodna knjigarna), v Gorici (A. Gabršček), v Trstu (Gorenjec in v Krškem (Umek). Stane samo **30 v.**, po pošti 40 vin

Vabilo
k
rednemu

letnemu občnemu zboru

Kmečko-delavske gospodar. zadruga v Dobravljah
reg. zadruga z omejenim jamstvom
ki bo

dne 24. aprila 1910 ob 3. uri popoldne v prostorih g. Jožefa Tonon, gostilničarja v Dobravljah šte. 76.

Dnevni red:

1. Potrjenje računa za upravno dobo 1908/09.
2. Volitev načelstva.
3. Volitev nadzorstvo.
4. Sklepanje o prostoru za združno klet.
5. Razni predlogi.

ODBOR.

Velikansko izber pomladnih in letnih oblačil

priporoča tvrda 10-7

A. Kunc, Ljubljana, Dvorni trg št. 3.
Najnižje, stalne cene!

Svarilo

pred ponaredbami!



Tvoj slabi želodec
Je žalosten godec!
Če bi vžival



Ne bil bi bolan!

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetna kakovost „ 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah „**Rdeči Prapor**“!

Našim somišljenikom priporočamo:

Ilirija in Praxin kremo za čevlje.

Ciril in Metodovo vazelino in vazelino z mednarodno znamko Ciril Metoda ter Polerin čistilo za kovine.

Te predmete izdeluje domača tvornica kemičnih izdelkov

Golob & Volk, Ljubljana. 52-12

Ako še niste, pošljite naročnino!

Posteljno vlago

se odstrani takoj. Starost in spol se merata nazniniti. Pojasnila brezplačno.

Zavod Aeskulap št. 465
20-14 Regensburg, Bavarsko.

Fran Pohl

konjski mesar v Ljubljani, Metelkova ulica šte. 4. 12-1

prodaja konjsko meso po sledečih cenah:

meso za golaš	kg po K	—72
„ „ pečenke	„ „	—80
„ „ zrezek	„ „	—80
plučna pečenka	„ „	1—
prekajeno meso	„ „	1—
salami	„ „	1-20
klobase kos po	„ „	—20

Znano po najnižjih cenah se dobijo krasni 10-5

damski klobuki

v največji izberi, samo v modnem salonu

A. Vivod-Mozetič
v Ljubljani, Stari trg šte. 21.

Klobuki se sprejemajo v popravilo.

Kavarna

„Unione“ v Trstu

ulica Caserma in Torre Blanca

se priporoča.

Prvi kranjski pogrebni zavod

FR. DOBERLET

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 10.

Ustanovljen leta 1868.

26-1

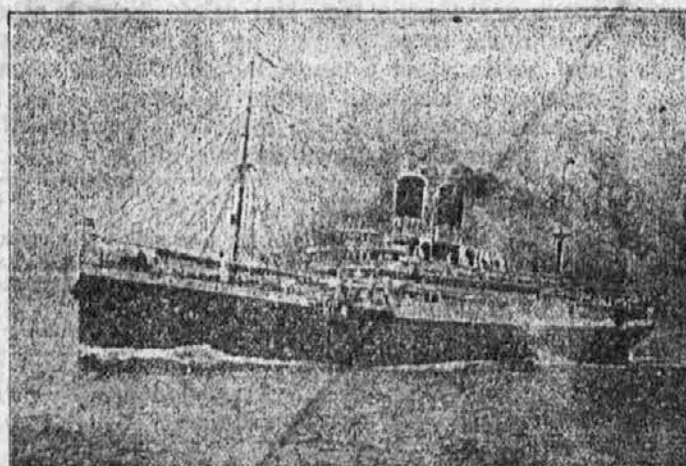
Telefon šte. 97.

Prevezajo se pogrebi, prevažanja z vozom in po železnici in oskrbujejo se tudi pogrebov se tičeče stvari v Ljubljani po najnižjih cenah. Imitirane kovin-kolesne krste lastnega izdelka. Velika zaloga kovinskih krst v vseh velikostih s primerno opravo. Oskrbujejo se sveži in suhi cvetlični vencji s primernimi trakovi z napisom in brez napisa.

GRIČAR & MEJAČ, Ljubljana

Prešernova ulica šte. 9

6-5 priporočata v največji izberi po najnižjih cenah
obleke za gospode, obleke za dečke, obleke za otroke, površnike za gospode in dečke, žakete za dame, paleto za dame, plašče za deklice.



Potniki v severno in južno Ameriko

vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

52-15

Avstro-Amerikana

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električno razsvetlavo, hrezičnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopej i. t. d.

Odhod parnikov: V severno Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni. Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Korosko:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.